

บทคัดย่อภาษาไทย

ชื่อโครงการ: โครงการบทบาทของเงินลงทุนทางตรงระหว่างประเทศจากญี่ปุ่นที่มีต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจในกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงและผลกระทบต่อไทย

ชื่อผู้วิจัย: อาจารย์ ดร.กรกรธน์ ชีวะตระกูลพงษ์, รศ.ดร.ชโยดม สรรพศรี

เดือนและปีที่ทำวิจัยเสร็จ: สิงหาคม 2555

บทคัดย่อ

เงินลงทุนทางตรงระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่นมีความสำคัญต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยมาโดยตลอด โดยประเทศไทยเป็นประเทศผู้รับทุนที่สำคัญที่สุดของประเทศญี่ปุ่นในภูมิภาคอาเซียนตลอดช่วงเวลาที่ผ่านมา

อย่างไรก็ตาม ประเทศญี่ปุ่นเริ่มให้ความสำคัญกับการให้เงินช่วยเหลือ และการเข้าไปลงทุนในประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศเวียดนาม โดยประเทศญี่ปุ่นได้มีการทำข้อตกลงความร่วมมือทางด้านการลงทุนกับประเทศเวียดนาม กัมพูชา และสปป.ลาว ซึ่งหลังจากการทำข้อตกลงดังกล่าว ส่งผลให้ประเทศญี่ปุ่นมีการเข้าไปลงทุนในประเทศเวียดนามและประเทศลุ่มแม่น้ำโขงอื่นเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก

ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นการศึกษาถึงผลกระทบของเงินลงทุนทางตรงระหว่างประเทศของประเทศญี่ปุ่นต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง รวมถึงผลกระทบของเงินลงทุนจากประเทศญี่ปุ่นในประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงอื่นๆ ที่มีต่อระดับการลงทุนของญี่ปุ่นในประเทศไทย

ผลการศึกษาถึงผลกระทบของเงินลงทุนทางตรงระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่นที่เข้ามายังประเทศไทยและประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงพบว่า เงินลงทุนดังกล่าว มีผลให้อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเพิ่มสูงขึ้น มีระดับค่าจ้างแรงงานเพิ่มขึ้น มีการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการส่งออก และผลผลิตทางการผลิตโดยรวม โดยช่องทางการส่งผ่านผลของเงินลงทุนทางตรงระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่นที่สำคัญคือผ่านทางระดับผลผลิตทางการผลิตของแรงงาน เนื่องจากการเข้ามาของเงินลงทุนดังกล่าว ก่อให้เกิดการฝึกอบรมทักษะฝีมือแรงงาน ทั้งผ่านการส่งแรงงานเพื่อทำการฝึกอบรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง การฝึกอบรมผ่านการปฏิบัติงานจริง รวมถึงการแพร่กระจายความรู้และทักษะในการบริหารจัดการ การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการแพร่กระจายเทคโนโลยีและความรู้ไปให้ยังบริษัทไทยซึ่งอยู่ในห่วงโซ่

อุปทานของบริษัทญี่ปุ่นที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทย อย่างไรก็ตาม การเข้ามาของเงินลงทุนดังกล่าวจะไม่มีผลกระทบต่อระดับการจ้างงานเพราะประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงเป็นประเทศที่มีภาคเกษตรกรรมขนาดใหญ่ จึงมีระดับการจ้างงานที่สูงอยู่แล้ว การเข้ามาของเงินลงทุนระหว่างประเทศจากญี่ปุ่นจึงเป็นการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคเกษตรกรรมสู่ภาคอุตสาหกรรมเท่านั้น

สำหรับผลกระทบของเงินลงทุนทางตรงระหว่างประเทศจากญี่ปุ่นในประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงอื่นต่อเงินลงทุนทางตรงระหว่างประเทศของญี่ปุ่นในประเทศไทย พบว่า เงินลงทุนดังกล่าวในประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงอื่น โดยเฉพาะประเทศเวียดนาม ไม่ได้มีลักษณะเชื่อมโยงกับประเทศไทยในการสร้างฐานการผลิตร่วม จึงมีลักษณะทดแทนกับเงินลงทุนทางตรงระหว่างประเทศในประเทศไทย อย่างไรก็ตาม มีความเป็นไปได้ที่เงินทุนทางตรงระหว่างประเทศของญี่ปุ่นในลาว กัมพูชา และพม่าจะมีความเชื่อมโยงในการเป็นเครือข่ายการผลิตระหว่างประเทศกับประเทศไทย

คำสำคัญ: เงินลงทุนทางตรงระหว่างประเทศ เครือข่ายการผลิตระหว่างประเทศ อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง การถ่ายทอดเทคโนโลยี

Abstract

Project Title: The role of Japan's FDI on economic development in the GMS and its impact on the Thai economy

Researchers: Dr.Kornkarun Cheewatrakoolpong, Associate Professor Dr. Chayodom Sabhasri

Month and Year of Completion: August 2012

Abstract

Japan's FDI has an important role on Thailand's economic growth constantly. Thailand has been regarded as the most important recipient of Japan's FDI in ASEAN for a long time.

However, Japan has started to pay more attention on granting ODA and initiating FDI in other Great Mekong Subregion (GMS) countries, especially in Vietnam. Japan has signed bilateral agreements on investment cooperation with Vietnam, Cambodia and Lao PDR. After implementing such agreements, there has been a tremendous increase in Japan's FDI in Vietnam and other GMS countries.

The objectives of this research are to assess the impact of Japan's FDI on economic development of GMS countries. Also, the research aims to evaluate the impact of Japan's FDI in other GMS countries on the level of Japan's FDI in Thailand.

The results of this research indicate that Japan's FDI promotes economic growth, wage rates, export values and total factor productivity in GMS countries. Especially, Japan's FDI encourages such economic factors via a channel of labor productivity. Precisely, the promotion of productivity comes from direct training, on the job training, knowledge spillovers, technology spillovers, technology transfers, and backward spillovers to Thai enterprises in Japan enterprises' supply chains. In contrary, Japan's FDI has no roles on employment promotion since GMS countries have a large agricultural sector which can provide large employment. Therefore, the FDI only causes labor movement from the agricultural sector to industrial ones.

Considering the impact of Japan's FDI in other GMS countries on the FDI level in Thailand, the study finds that the Japan's FDI in Vietnam has no linkages as a co-production

base with the FDI in Thailand. As a result, the Japan's FDI in Vietnam is substitute to its FDI in Thailand. However, it is possible that the Japan's FDI in other GMS countries, namely Lao PDR, Cambodia and Myanmar might be complement with the FDI in Thailand since they might be linked as international production network with Thailand.

Keywords: FDI, International production network, Greater Mekong Sub-region, technology transfer